

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudců JUDr. Naděždy Treschlové a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **CET 21 spol s r. o.**, se sídlem Křiženeckého náměstí 1078/5, 152 00 Praha 5, IČ: 45800456, zastoupen JUDr. Vladimírem Kroupou, advokátem, se sídlem Zavadilova 1925/15, 160 00 Praha 6, proti žalovanému: **Rada pro rozhlasové a televizní vysílání**, se sídlem Škrétova 44/6, 120 00 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.4.2013, sp. zn./Ident.: 2012/850/DRD/CET, č.j. DRD/1579/2013, ve spojení s opravným rozhodnutím ze dne 14.5.2013, sp. zn./Ident.: 2012/850/DRD/CET, č.j. DRD/1579/2013,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 9.4.2013, sp. zn./Ident.: 2012/850/DRD/CET, č.j. DRD/1579/2013, ve spojení s opravným rozhodnutím ze dne 14.5.2013, sp. zn./Ident.: 2012/850/DRD/CET, č.j. DRD/1579/2013, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 250.000,- Kč pro porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysílání“), jež ukládá povinnost provozovateli vysílání nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Žalobce se měl porušení této povinnosti dopustit odvysíláním filmu Kajínek dne 14. října 2012 na

programu Nova od 20:20 hodin, neboť pořad obsahoval četné scény realisticky zobrazující osoby vystavené těžkému tělesnému a duševnímu utrpení z motivu psychické abnormality, sadismu a ztišnosti (mučení muže v čase od začátku pořadu 00:01:32 až 00:01:56 a mučení a znásilnění ženy v čase 00:37:02 až 00:39:22) a explicitní násilné scény (střelba do tří mužů se záběry na postřelená těla včetně hlavy, střelba do ležícího bezbranného člověka v čase 00:03:37 až 00:04:32), které mohly způsobit zejména dětským, ale i mladistvým divákům, jejichž přítomnost u obrazovek není možné v tomto vysílacím čase vyloučit, psychický otřes, a přispět ke snížení citlivosti těchto diváků při vnímání násilí.

Žalobce učinil v žalobě nesporným, že je provozovatelem programu Nova, že dne 14. října 2012 od 20:27:14 hodin na programu Nova odvysílal pořad – kinematografický film s názvem „Kajínek“. Napadené rozhodnutí však považuje za nezákonné z důvodu nesprávného právního hodnocení věci (porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání) a z důvodu porušení ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání.

Pokud jde o porušení povinnosti podle ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, žalobce namítl, že vysílací čas od cca 20:27 hodin, respektive obecně vysílací čas po 20. hodině, je čas, ve kterém jsou obecně vysílány pořady určené dospělému divákovi. S ohledem na ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání je pak třeba zohlednit rovněž působení pořadů vysílaných v uvedeném čase na staršího dětského, popřípadě mladistvého diváka. Žalobce zastává stanovisko, že zmíněné zákonné ustanovení není možné vykládat jako povinnost provozovatele vysílání postupovat při zařazování pořadů tak, aby v celém časovém úseku od 6:00 do 22:00 hodin nebyl vysílán žádný pořad, který by byl způsobilý ohrozit kteroukoliv ze zákonem chráněných skupin osob. V této souvislosti žalobce poukázal na to, že žalovaný zdůrazňoval ohrožení mladšího dětského diváka do dvanácti let. Dále žalobce namítl, že rozhodné ustanovení zákona o vysílání nelze vykládat tak, že jakákoli scéna či prvek pořadu, pokud jsou způsobilé ohrozit vývoj předmětného diváka, působí rozpor se zákonem. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.1.2009, č.j. 7 Ca 336/2008-34, v němž soud zaujal právní názor, že nelze stanovit obecně „bloody time“ vycházející striktně ze zákazu podle § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. I lidské utrpení bylo a bude součástí obsahu vysílání televizních stanic i před 22. hodinou, aniž je možné bez přihlédnutí ke způsobu jeho ztvárnění dovodit porušení zákazu podle § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Přitom je nutno přihlédnout nejen izolovaně k provedení dané scény, ale také ji hodnotit v souvislosti s ostatním obsahem pořadu. Dalším významným kritériem je doba vysílání, a to nejen z pohledu předpokládané skladby diváků, ale také legitimního očekávání rodičů (i bez znalosti zákonného zákazu), které důvodně zahrnuje předpoklad, že zejména v ranních a poledních pořadech nebudou scény určité povahy.

K závěru žalovaného o nevhodných kontextových souvislostech, tj. o nevhodném morálním vyznění scén a působení pořadu na starší děti a mladistvé, žalobce namítl, že v pořadu není žalovaným popsáné jednání vymezených scén žádným způsobem schvalováno. Naopak z kontextu děje pořadu jednoznačně vyplývá jeho morální odsouzení. Pokud žalovaný uvádí, že rozhodující není to, zda je počínání osob schvalováno či nikoliv, nebo to, zda v průběhu pořadu je o něco později takové jednání odsouzeno, podle žalobce takový argument ve svém důsledku znamená, že by nebylo možné zpřístupnit veřejnosti jakoukoliv informaci o obdobných negativních společenských jevech, jako například o korupci politiků, klientelismu apod. před 22. hodinou, tedy například v čase vysílání hlavních televizních zpravodajských relací, neboť i negativní informace o jiných skupinách, kterým jsou svěřeny pravomoci ve prospěch společnosti, by mohly žalovaným popsáným negativním způsobem působit na

chráněnou skupinu. Takový výklad zákona by však podle žalobce mohl vést v konečném důsledku k rozporu s čl. 17 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Pořad obsahuje prezentaci závažného negativního společenského jevu, kterým je prorůstání korupce a organizovaného zločinu do orgánů policie a justice, a zobrazuje na konkrétním, reálném případě nefungující policejní a soudní systém. Žalobce se domnívá, že v posuzované věci je zásadní postoj tvůrců k prezentovaným negativním jevům, tedy poukaz na jejich závadnost, hodnocení chování příslušných osob jako lidského a profesního selhání.

Žalobce se proto domnívá, že s ohledem na závažnost prezentovaného tématu, na počet scén označených jako závadné, na délku jejich trvání, a to i ve vztahu k celkové stopáži pořadu, na způsob ztvárnění těchto scén (prolínající se sekvence, umělecky stylizované záběry a flashbacky uměleckého ztvárnění), jejich vyznění v kontextu děje a zejména pak na zařazení pořadu do vysílání v pozdních večerních hodinách, pořad jako celek, ani jeho jednotlivé scény, nejsou způsobitelné ohrozit fyzický, psychický či mravní vývoj dětí a mladistvých, a to s ohledem na vysílací čas pořadu vývoj mladšího dětského diváka a s ohledem na ostatní uváděné důvody vývoj staršího dětského diváka a mladistvých. Žalobce má proto za to, že ke spáchání správního deliktu nedošlo, neboť nebyla naplněna materiální stránka správního deliktu. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.1.2009, č.j. 7 Ca 336/2008-34, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2011, č.j. 8 As 79/2010-84 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.12.2011, č.j. 8 As 80/2011-82.

Druhý žalobní bod vymezil žalobce jako rozpor napadeného rozhodnutí s ustanovením § 59 odst. 1 zákona o vysílání. Žalobce namítl, že mu byla sankce uložena nezákonně, neboť žalovaný nesplnil povinnost předchozího upozornění na porušení zákona podle ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání. Žalovaný odvíjel splnění této podmínky pro uložení sankce ze skutečnosti, že byl žalobce sankcionován v řízení vedeném pod sp. zn. 2008/755/BUR/CET za porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání spočívající v odvysílání pořadu „Odložené případy“ dne 28. 4. 2008 od 16:15 hodin na programu Nova. Pořad „Odložené případy“ měl obsahovat scény s identickými prvky jako pořad „Kajínek“, tj. scény hromadné vraždy zákazníků obchodního centra a znásilnění mladé dívky, konkrétně detailní záběry postřílených, zakrvácených návštěvníků obchodního centra a krvavých skvrn a stop, záběry chaosu během střelby, kdy se lidé zoufale snažili zachránit útekem, záběry na lidi pod vlivem strachu, zobrazení pachatelů násilných činů, kteří během svého počínání neprojeví žádnou lítost a žádný soucit, a atmosféry strachu budované pomocí zvuků i obrazů (střelba, pláč, křik, zmatek apod.). Žalobce s odkazem na právní závěry učiněné v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3.4.2012, č.j. 6 As 26/2010 – 101, namítl, že pořad „Odložené případy“ sice obsahuje scény s obdobnými prvky, jako obsahují scény pořadu „Kajínek“, nicméně pouhá shodnost v prvcích scén nesplňuje podmínku definovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. aby předchozí jednání vykazovalo v podstatných rysech shodné znaky jako následně posuzované jednání. Žalobce má proto za to, že vytýkané scény, resp. prvky pořadu, nejsou ve všech podstatných rysech obdobou jednání, na jehož závadnost byl provozovatel předchozím uložením sankce upozorněn, neboť nejsou ve všech skutkových aspektech totožné. Žalobce tak usuzuje z obsahu popsáných scén, že zcela odlišného zařazení scén v kontextu pořadu, z odlišného ztvárnění scén a jejich odlišného vyznění. Dále žalobce namítl, že i při posouzení splnění podmínky předchozího upozornění je třeba vzít v úvahu vysílací čas pořadu. I pokud by žalovaným popsané scény působící závadnost předchozího jednání vykazovaly v podstatných rysech shodné znaky jako následně posuzované jednání a obě jednání byla ve všech skutkových aspektech totožná, je třeba relevantnost předchozí sankce posuzovat i s ohledem na skutečnost, zda v daném vysílacím

čase jsou příslušné scény v obou případech schopny ohrozit chráněný veřejný zájem. Pořad „Odložené případy“ byl vysílán v odpoledních hodinách od cca 16:15 hodin, pořad „Kajíněk“ však v pozdních večerních hodinách od cca 20:27 hodin, kdy je třeba možný negativní dopad na zákonem chráněnou skupinu posuzovat podle odlišných kritérií.

Žalobce s ohledem na tyto důvody navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pro případ, že by se soud s žalobními námitkami neztotožnil, navrhl, aby soud využil svého práva a pokutu jako zjevně nepřiměřenou snížil. Pro zjevnou nepřiměřenost pokuty podle žalobce svědčí, že vysílací čas byl zvolen na pozdní večerní hodinu a že scéna hodnocená žalobcem jako pro dětského a mladistvého diváka nejotřesnější a nejzávadnější byla vysílána v čase blížícím se časové hranici 22:00 hodin (00:37:02 až 00:39:22 od začátku pořadu).

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl k námitkám žalobce následující argumentaci:

Ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání podle žalovaného nerozlišuje konkrétní časová pásma mezi šestou hodinou ranní a desátou hodinou večerní, neboť i zákonodárci bylo od počátku zřejmé, že je nutno pamatovat na to, že přítomnost dětí a mladistvých u televizních přijímačů nelze nikdy vyloučit. Jejich počet se samozřejmě s pozdější hodinou snižuje, nicméně možnost jejich ohrožení je až do desáté hodiny večerní natolik reálnou, že je nezbytné tuto citlivou skupinu diváků chránit. K porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) postačuje možnost ohrožení (byť jediného) dětského a mladistvého diváka. Proto nelze zákonem stanovené rozmezí jakkoliv rozdělovat na pásma, neboť nelze učinit závěr, že například právě dítě do dvanácti let by se v daném případném pásmu od osmi hodin večer dále u televizního přijímače nevyskytovalo. Tato možnost tu je, takže odvysílání scén, které obsahují prvky s potenciálem ohrozit děti a mladistvé, bude v rozporu s předmětným ustanovením, byť dané scény poběží mezi osmou a desátou hodinou večerní. Po osmé hodině večerní se u televizních přijímačů jistě vyskytují více osoby dospělé, nicméně jejich převaha nevylučuje přítomnost skupiny osob nedospělých.

Rozsudek Městského soudu v Praze zmiňovaný v tomto kontextu žalobcem, je nutno podle žalovaného vykládat tak, že je na Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, jako na regulačním orgánu, aby posoudila veškeré relevantní okolnosti daného případu. Žalovaný ve svém rozhodnutí posoudil celkové ztvárnění předmětných scén a jejich možné působení na dětského a mladistvého diváka. Vycházel přitom i z judikatury Městského soudu v Praze – pokud jde o čas odvysílání scén a jejich ztvárnění, poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3.2.2010, č.j. 9 Ca 1844/2009-44, který podle žalovaného obsahuje hodnocení obdobných scén vysílaných v obdobném časovém úseku.

Proti žalobcově argumentaci týkající se naplnění skutkové podstaty vytýkaného správního deliktu odvysíláním pořadu krátce před uplynutím časového úseku vymezeného zákonem žalovaný namítl též závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.5.2008, č.j. 6 As 70/2007-104, podle něhož objektivní stránka správního deliktu spočívá v tom, že provozovatel vysílání zařadí ve vymezené denní době (tedy kdykoliv mezi 6. až 22. hodinou) do vysílání pořad, který svým obsahem, vyzněním, a to ať už dílčích sekvencí či pořadu jako celku, zakládá možnost ohrožení chráněného zájmu. Do znaků skutkové podstaty deliktu tedy nepatří skutečnost, ve kterou konkrétní hodinu vymezeného časového úseku k vysílání došlo, skupina dětí, která se skutečně na pořad dívala, výraznost dojmu, či dokonce reálnost a konkrétnost nebezpečí.

Žalovaný rovněž nesouhlasí s námitkou, že by na základě jeho argumentace vznikala nemožnost zpřístupnění jakýchkoliv informací o negativních společenských jevech veřejnosti před desátou hodinou večerní. U zpravodajských pořadů dochází sice také k prezentaci nevhodných společenských jevů, nicméně ty jsou již od samého počátku prezentovány jako něco nevhodného a odporujícího zákonům. Reportáž vytváří celek, kde je (pokud je natočena a odvysílána v souladu se zásadami objektivitu a vyváženosti) sděleno, že došlo k určitému negativnímu společenskému jevu a co tím bylo způsobeno a porušeno. Fakticita reportáže a její žurnalistické podání způsobují, že reportáž nepředává vzorce chování, které by vybízely k napodobování. Podle žalovaného je naprosto zavádějící srovnávat to, že je ve zpravodajství prostě informováno o tom, že se někdo dopustil podvodu či korupčního jednání, a to, že je v seriálovém či filmovém díle prezentováno přebírání peněz za násilné jednání, potěšení z násilí, neposkytnutí pomoci oběti násilí apod., přičemž takové jednání je prezentováno jako výhodné. To, že je takové jednání později v ději odsouzeno, je z hlediska působení té které scény na dítě či mladistvého nepodstatné, neboť dítě či mladistvý již tou dobou nemusí u televizoru být. Žalovaný zdůraznil, že jedinci z těchto zákonem chráněných skupin se mohou před televizní obrazovkou vyskytnout pouze náhodně a spatřit pouze scénu, kde je prezentováno závadné jednání. Reportáž oproti tomu poskytuje veškeré informace hned, v krátkém časovém úseku. Reportáže zpravodajského charakteru nejsou zároveň natočeny atraktivně a nevtahují do děje, který prezentují.

Podle žalovaného nemůže obstát žalobcův odkaz na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.1.2009, č.j. 7 Ca 336/2008-34, neboť tento rozsudek vyhodnotil scény ve vytýkaném pořadu (epizoda seriálu Kriminálka Miami) jako hraniční, neboť byly zlehčeny a nebyly schopny vyvolat traumatickou (vysoce intenzivní) reakci dětského diváka. Soud vytýkané scény posoudil jako nikoliv popisně realistické. V nyní projednávané věci se však jedná o zcela realistické záběry, které na dětského a mladistvého diváka negativní dopad mají. I žalobcem zmiňované rozsudky Nejvyššího správního soudu, týkající se materiální stránky správní deliktu spočívajícího v porušení povinnosti podle § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, konstatují, že pokud jsou sporné záběry vysoké kvality (reakčnost a děsivost) a kvantity, nemůže ani odvysílání pořadu těsně před desátou hodinou večerní snížit nebezpečnost jednání.

Žalovaný tedy trvá na svém závěru, že v daném případě k porušení zákona s ohledem na povahu vytýkaných scén došlo. Počet a délku scén, jejich porovnání s celkovou délkou pořadu a jejich zasazení do kontextu a odvysílání pořadu v určitou časovou dobu žalovaný nemohl zohlednit ve smyslu kritérií ovlivňujících materiální stránku správního deliktu, nicméně k nim přihlédl výslovně při úvaze o výši pokuty.

Pokud jde o samotné působení scén a námitky, jež žalobce proti hodnocení žalovaného vnesl, žalovaný uvedl, že film neměl za cíl prezentovat závažné téma (korupce a organizovaný zločin) a rozebírat případ odsouzeného Jiřího Kajínka - film byl klasickým dílem žánru kriminálního thrilleru, jehož cílem bylo zaujmout a pobavit publikum, nešlo o hlubokou analýzu případu. Film nebyl ničím jiným než autorským zpracováním příběhu z pohledu tvůrců. Scény, které žalovaný posuzoval, nebyly ve snímku obsaženy za účelem dokumentace hrůzných činů, nýbrž byly vřazeny jako standardní složka jakéhokoliv jiného akčního filmu za účelem zvýšení atraktivity. Pokud jde o počet scén, žalovaný zdůraznil, že hodnotil pouze scény, jež byly odvysílány skutečně před 22. hodinou. Film jako celek obsahoval další scény, které by bylo možné hodnotit jako ohrožující vývoj dětí a mladistvých. Tyto scény však žalovaný nehodnotil. Popis tří posuzovaných scén je součástí napadeného rozhodnutí a již z tohoto popisu lze podle žalovaného usoudit, že se jedná o scény dětského

diváka skutečně ohrožující. Délka scén je v poměru k celkové stopáži filmu skutečně krátká, nicméně tím není zastřeno, že každá scéna po celou svou stopáž působí na dětského a mladistvého diváka. Dětský a mladistvý divák tak mohl být po dobu zhruba dvou a půl minuty vystaven zobrazení mučení a znásilňování nahé ženy. Dvě a půl minuty takových záběrů nejsou podle žalovaného krátkým časovým úsekem, který by nebyl schopen dětského či mladistvého diváka zasáhnout. Vedle toho je třeba podle žalovaného vnímat, že přestože se zaměřil pouze na úsek filmu odvysíláný do desáté hodiny večerní, identifikoval hned tři scény obsahující vytýkané prvky. To je podle jeho názoru intenzivní a časté zařazování nevhodných scén, které vypovídá i o celkovém charakteru snímku. Způsob ztvárnění scén byl podle žalovaného odpovídající danému filmovému žánru. I scény umělecky zpracované a představující odkazy do minulosti mohou být v rozporu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Již zmíněný rozsudek Městského soudu v Praze ve věci 9 Ca 184/2009 ostatně konstatoval, že zejména dětský divák si nespojuje zhlédnuté scény s uměleckým vyzněním, či v podobných souvislostech, které předpokládají myšlenkové procesy. Dětský divák si neodnáší po zhlédnutí filmu či jeho jednotlivých scén historické či umělecké poznatky, nýbrž vnímá pouze naturalisticky zachycené násilí a utrpení. Pokud jde o námitku kontextu celého díla, žalovaný zdůraznil, že zejména dětský divák si souvislosti uvědomovat nebude. Dětský divák bude vnímat pouze prvky, jakými jsou krev, násilí, mučení, znásilnění, utrpení, atmosféra strachu a další, které na něj budou negativně působit. Je třeba vnímat, že se děti - především s ohledem na svůj věk, ale i řadu dalších okolností (fragmentární diváctví, odlišné rodinné a sociální zázemí) – nemusejí s obsahem filmu vypořádat ve vztahu k jeho celku.

Pokud jde o námitku absence řádného předchozího upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání, žalovaný namítl, že usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, na něž žalobce poukazuje, aplikační obtíže tohoto ustanovení nevyřešilo, neboť jednotlivé senáty Nejvyššího správního soudu (zejména pak šestý a osmý, jejichž protichůdný výklad k usnesení rozšířeného senátu vedl) k dané problematice přistupují odlišně. Důkazem toho je podle žalovaného sama skutečnost, že se věci bude opět zabývat rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, a to na základě usnesení osmého senátu ze dne 8. 2. 2013 č.j. 8 As 85/2012-47. Provozovatelé vysílání podobně jako osmý senát Nejvyššího správního soudu vykládají ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání tak, že pokuta může být prakticky uložena pouze v případě reprízování pořadu, pro něž žalovaný přistoupil při jeho prvním odvysílání k upozornění provozovatele na porušení zákona. Osmý senát Nejvyššího správního soudu tento výklad zastával již před usnesením rozšířeného senátu a zastává jej nadále. Podle názoru žalovaného však nelze takový výklad připustit, pokud usnesení rozšířeného senátu užilo pojmu „obdobné jednání“. Tento pojem podle žalovaného směřuje k identifikaci typově shodného jednání. Principem předchozího upozornění má být podle žalovaného zjevně to, aby byly provozovateli vysílání dostatečně objasněny neurčité právní pojmy, případně postupy správního uvážení Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Vazbu předchozího upozornění na uloženou pokutu je nutné chápat tak, že musí umožnit provozovateli předem chápat určité jednání jako odporující zákonu, přitom však (v intencích usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu) je třeba přihlédnout k tomu, že provozovatel vysílání je profesionál v oboru. Dovolává-li se tedy provozovatel vysílání toho, že když obdrží upozornění na to, že odvysílání scén (v časovém rozmezí od 6:00 do 22:00 hodin), jež obsahují násilí, strach, těla obětí, znásilnění, bezcitnost, apod., byť se jedná o zobrazení událostí odehrávajících se v minulosti, je v rozporu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, nemohl očekávat pokutu v případě odvysílání scén s totožnými prvky v jiném pořadu, zpochybňuje svou profesionalitu v oboru. Podle žalovaného shodným způsobem vykládají ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání např. rozsudky Nejvyššího

správního soudu ve věci sp. zn. 6 As 26/2010, 6 As 3/2011, 3As 64/2012 či 3 As 65/2012. Rozhodujícím kritériem obdobnosti je, jak pořad na diváka působí, jaké stejné prvky v rozporu se zákonem jsou vůči němu užity, ne přesná shoda odvysílaného pořadu.

Žalovaný též namítl, že žalobcem zastávaný výklad ustanovení o předchozím upozornění, který by v mnohých případech znamenal nemožnost udělit pokutu, by byl navíc v rozporu s účelem a smyslem směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU, o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb, která v čl. 2 odst. 1 jasně stanoví, že každý členský stát zajistí, aby veškeré audiovizuální mediální služby šířené poskytovateli mediálních služeb spadajícími do jeho pravomoci byly v souladu s právními pravidly vztahujícími se na audiovizuální mediální služby určené veřejnosti v dotýcném členském státě.

Ze správního spisu vyplynuly tyto pro posouzení věci relevantní skutečnosti:

Žalovaný dne 30.10.2012 zahájil s žalobcem správní řízení pro možné porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, kterého se mohl dopustit tím, že dne 14.10.2012 na programu Nova od 20:20 hodin odvysílal pořad „Kajínek“, který obsahoval četné scény realisticky zobrazující osoby vystavené těžkému tělesnému a duševnímu utrpení z motivu psychické abnormality, sadismu a zločnosti (mučení muže v čase od začátku pořadu 00:01:32 až 00:01:56 a mučení a znásilnění ženy v čase 00:37:02 až 00:39:22) a explicitní násilné scény (střelba do tří mužů se záběry na postřelená těla včetně hlavy, střelba do ležícího bezbranného člověka v čase 00:03:37 až 00:04:32), které mohly způsobit zejména dětským, ale i mladistvým divákům, jejichž přítomnost u obrazovek není možné v tomto vysílacím čase vyloučit, psychický otřes, a přispět ke snížení citlivosti těchto diváků při vnímání násilí. Žalovaný v oznámení o zahájení řízení vymezil konkrétně scény, jejichž odvysíláním mělo k porušení zákona dojít, a uvedl jejich následující popis:

- 1) 00:01:32 až 00:01:56 – scéna začínající ve zvukové složce projevem hlasatele (hlas evokující rozhlasové či televizní vysílání): „Chcete svobodně podnikat? Platíte výpalné!“ V obrazové složce je tentýž text zobrazen coby novinový titulek. Následně skupina mužů přichází k jinému muži, který reaguje slovy: „Já fakt nemám.“ V reakci je tento muž okamžitě udeřen pěstí do obličeje. Následuje střih a muž je uchopen v pevném sevření a je mu následně polita ruka vroucí vodou. To je doprovázeno zvukem piskotu konvice na ohřev vody a křikem muže. Hlas hlasatele nakonec dodává: „Majitel plzeňské herny zmizel.“ (doprovázeno zobrazením novinového článku s totožným titulkem)
- 2) 00:03:37 až 00:04:32 – trojice mužů přijíždí automobilem k mostu, kde na ně čeká muž (hlavní postava Kajínek). Kajínek drží v rukou dvě pistole a začne ihned po mužích střílet. Jsou zobrazeny krvavé zásahy mužů v automobilu s prostřihem přibližujícího se střelce (Kajínka), který se pohybuje okolo automobilu podle toho, na kterého z mužů zrovna střílí. Muž sedící za volantem je střelen přímo do čela, přičemž záběr na jeho zakrvácený obličej s průstřelem čela je následně zařazen s tím, že v pozadí je také zabírán vyděšený spolujezdec sedící na zadním sedadle. Zatímco Kajínek obchází předek automobilu, snaží se poraněný muž sedící na předním sedadle spolujezdce z automobilu vystoupit a bránit se nožem. Kajínek jej okamžitě střílí a usmrcuje (muž padá zpět do vozu, přičemž je jasně patrné jeho zakrvácené tělo vedle mrtvolý řidiče). Následují detailní záběry na Kajínka a následně snaha třetího muže (sedícího na zadním sedadle) z automobilu vystoupit a utéct. Kajínek jej přes kabinu automobilu (zadní dveře jsou otevřeny na obou stranách) postelí do nohy za patrného rozstříknutí krve a následně takzvaně dorazí muže na předním sedadle spolujezdce výstřelem do hlavy skrze dané sedadlo, což je doprovázeno záběrem na čelní sklo automobilu s rozstříkem krve. Muž ze zadního sedadla automobilu s postřelenou nohou se snaží odplazit, přičemž Kajínek jej pozoruje bez jakéhokoli projevu lítosti či slitování a střílí jej opět. Následuje ještě jeden výstřel, který plázcího se muže zasáhne do oblasti levého ramene. Muž pak následně už jen leží přitisknut k zemi, jeho utrpení zdůrazňuje jeho silné oddechování zvedající prach ze země. Kajínek k němu přichází, namíří mu na hlavu a spolu se střihem, který scénu ukončuje, zaznívá výstřel. Celá scéna je doprovázena zvuky hlasitých výstřelů, rozbitého skla, stříkající krve a výkřiků, bolestných vzdechů postupně zabíjených mužů a panického dýchání. Na pozadí hraje dramatická hudba.

- 3) 00:37:02 až 00:39:22 – scéna zobrazující případ, o kterém si hlavní ženská hrdinka čte ve starém spise: *Policista vyláká ženu pod záminkou nutnosti jít s ním, aby ji následně spolu se svým kolegou na opuštěném místě předal za úplatu zločincům. Policisté překvapenou a vyděšenou ženu, která se marně brání a je za křiku a volání o pomoc násilím vytažena z automobilu, předávají bez jakéhokoliv projevu lítosti se slovy: „Budte na paní Faskovou hodní.“ Svoji bezcitnost následně podtrhují jakýmsi gestem pozdravu (náhražka za běžnou formu plácnutí si dlaněmi), kterým pro diváka zdůrazňují, že jsou spokojeni, že se jim podařil dobrý „obchod“. Tou dobou je již žena nahá a přivázaná za svázané ruce nad hlavou k trámu dřevěného přístřešku. Střídají se záběry z dálky i detailní záběry, na nichž se zjevně trpící žena rozličně svíjí a zoufale volá o pomoc. Muži na ni koukají (jeden se jí za vyplazování jazyka vysmívá, jeden ji pozoruje bez projevu emocí a jeden – vsedě – působí nejistě). V následujícím záběru vedoucí skupiny mužů střílí z pistole do skleněných lahví, přičemž v pozadí tohoto probíhá znásilňování ženy, které je prostříhy zobrazováno v detailních záběrech. Žena křikem i gesty v obličeji jednoznačně prozrazuje utrpení. Muž, který ženu znásilnil, si následně bere dřevěný klacek, kterým prvně přejede ženě po nahé noze (žena opět nařiká a zjevně zakouší velké utrpení), aby ji bezprostředně poté uhodil do obličeje. To zaskočí i jednoho z mužů. Vedoucí skupiny přijde k ženě a za hrubého zvednutí pokleslého a zkrvaveného obličeje ženy jí povídá: „Teď pojedeme k tobě domů. Tvý sestřičce je čtrnáct, co? Tak to je nejspíš ještě panna!“ Muž hrubě odmrští ženinu hlavu a pokyne druhému muži, který ženu znásilnil a udeřil klackem: „Vstávej!“ V tomto záběru je vidět celé ženino nahé tělo, které je potřísněné krví. Třetí z mužů je vybídnut, aby ženu hlídal. Muži jsou již na odchodu, když se vedoucí skupiny ještě k svíjející se zkrvavené ženě otáčí s výkřikem a výhružně napřaženým prstem: „Tohleto je moje město, moje prachy! Rozumiš?“ Muž vzlykající ženu udeří pěstí do obličeje, čímž ji omráčí, a odplivne si. Dvojice mužů odchází. Žena bezmocně visí pod přístřeškem.*

Pokud jde o splnění podmínky podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání, žalovaný již v tomto oznámení o zahájení správního řízení uvedl, že povinnost předchozího upozornění považuje za splněnou tím, že žalobci byla rozhodnutím sp. zn: 2008/755/BUR/CET uložena sankce za odvysílání pořadu „Odložené případy“ dne 28.4.2008 od 16:05 hod. na program NOVA. Žalovaný poukázal na to, že žalobci bylo tímto rozhodnutím vytknuto, že předmětný pořad obsahoval scény (hromadná vražda zákazníků obchodního centra, znásilnění mladé dívky), díky nimž je pořad způsobilý ohrozit zejména psychický, případně morální vývoj dětí a mladistvých (traumatizovat je a snížit jejich práh citlivosti při vnímání násilí). Pořadu bylo konkrétně vytýkáno zařazení detailních záběrů postřílených, zkrvácených návštěvníků obchodního centra a krvavých skvrn a stop, záběrů chaosu během střelby, kdy se lidé zoufale snažili zachránit útekem, a záběrů na lidi pod vlivem strachu. V předmětném pořadu byli rovněž zobrazeni pachatelé násilných činů, kteří během svého počínání neprojevili žádnou lítost a žádný soucit. Atmosféra strachu byla budována pomocí zvuků i obrazů (střelba, pláč, křik, zmatek, apod.). Znásilnění dívky bylo zobrazeno pouze náznakově (marná snaha dívky uniknout, křik a nářek a výpovědi zúčastněných), nicméně i tak byla tato scéna zhodnocena jako nevhodná pro dětského a mladistvého diváka. Součástí obsahu správního spisu je i žalovaným zmiňované rozhodnutí sp. zn: 2008/755/BUR/CET č.j. 3001/09/drd, ze dne 25.3.2009. V rozhodnutí jsou vymezeny scény, jejichž odvysíláním mělo k porušení zákona dojít, a uveden jejich následující popis:

53. sekunda pořadu: *Kamera téká mezi malou blondátou holčičkou a tmavovlasým mladíkem za doprovodu slov „enyky Benáky kliky pas, chyt' si tygra za ocas, jestli zařve, pust' Holas – enyky Benáky kliky pas“. Pachatelé si vybírají svoji první oběť. Kamera se zastaví na mladíkovi a začíná masakr. Mladík je sestřelen ze židle, střelci se přitom královsky baví. Je vidět prchající lidi, slyšet vyděšený křik a střelbu. Kamera střelců teď nezabírá další oběti, pohybuje se velmi roztržene a chaoticky a ukazuje především podlahu (později se ukazuje, že dívka, filmující událost, v této chvíli vyděšeně prchala do úkrytu). Dojem strachu je tak vytvářen nepřímou, tj. zvuky a chaotickými záběry, evokujícími vrcholné zděšení. Z televizních zpráv, informujících o události, vyplývá, že masakr si vyžádal 15 obětí; oba mladiství střelci se nakonec sami zastřelili.*

7. minuta 5. sekunda pořadu: *Retrospektivní vzpomínka otce jednoho ze zabíjáků; za blikajících světel a výstražného houkání policejních majáků je nákupní centrum obleženo policisty a lidmi, kteří mají uvnitř své blízké. Jsou zde i vyděšení rodiče jednoho ze střelců, kteří se obávají o osud svého dítěte a zprvu netuší, že jejich syn je agresor. Všude panuje velký hluk, vypjatá atmosféra strachu a úzkosti je dotvářena záběry zraněného*

chlapce (s rukou na pásce, obinadlem prosakuje krev) a bezvládným vynášeným tělem, stejně jako úzkostnými výrazy čekajících rodičů a blízkých (později je řečeno, že masakr trval 15 minut.).

28. minuta 52. sekunda pořadu: Vzpomínka strážného: je slyšet střelbu, vidět plazícího se člověka v krvi. Strážný užasle sleduje výjev. Následuje znovu krátký záběr na člověka ležícího na břiše v tratolišti krve, pak se kamera přesouvá na (patrně) mrtvého člověka se stopami krve pod sebou. Kamera pak přejíždí k oběma střelcům, v pozadí je vidět plazící se nemohoucí dívku. Střelci strážného zasáhnou, ten se chytá za břicho (je vidět krev), padá k zemi (je vidět krvavá košile na zádech – jedná se o průstřel). Střelec se šťastně směje, je vidět vyděšenou dívku, Tinu, vykukující zpoza rohu, strážný prosí o milost a zvedá zakrvácenou ruku v obranném gestu. Druhý ze střelců pronáší repliku: „Ať vykřává“, střelci odcházejí, je vidět zděšený obličej postřeleného strážného. Posléze se plazí do „bezpečí“ ke schované dívce, která se ho snaží udržet naživu verbálním povzbuzováním, v záběru z nadhledu a určitého odstupu je zřetelná temná krvavá skvrna průstřelu. Opět je slyšet střelbu, dívka si zděšeně zakrývá obličej.

31. minuta pořadu: Opakovaný výslech Daytona, při němž se ho vyšetřovatelé snaží přimět k přiznání, že byl třetím střelcem. Přehrávají mu část videozáznamu, jeden z nich mu chvíli násilím drží obličej u obrazovky, a nutí ho se tak dívat na scény, jejichž sledování mu působí bolest. Dayton se psychicky zcela zhroutí.

32. minuta 52. sekunda pořadu: Záznam znásilnění dívky ve skladišti. Jeden ze skupiny mladíků souloží s Tinou (to je zřejmé ze zvuků zpoza dveří), skupina tří dalších mladíků poslouchá za dveřmi a směje se (později se ukazuje, že k tomuto aktu dala dívka ještě souhlas, byla do chlapce zamilovaná). Otevírají se dveře a dvojice vychází, dívka je přítomností ostatních šokována. Mladík, s nímž právě byla, se směje s ostatními, vytahuje z kapsy dívčíny kalhotky a mává jimi všem před očima. Je vidět nevěřící, ponížený výraz dívky. Mladík pronáší: „A kdo půjde teď?“ Všichni se smějí. Dívka se snaží co nejrychleji odejít, uprchnout, chlapci jí v tom však zabrání a násilím dovlečou zpět do místnosti – dívka se brání, křičí, nařiká. Další vývoj událostí je naznačen, všichni zúčastnění zůstávají oblečení, kamera snímá vyděšený obličej dívky, její křik a pláč, krutý výraz jednoho z chlapců. Že se jednalo o dokonané znásilnění, lze vyvodit pouze z okolností a pozdějších výpovědí, je však plně zobrazeno ponížení dívky a její zoufalství a bezmoc. Objevuje se další chlapec, David, který násilníky napadne. Z jeho výpovědi vyšetřovatelům plyne, že znásilnění se odehrálo hodinu před střelbou.

36. minuta 5. sekunda pořadu: Vzpomínky Davida. Snaží se Tinu utěšovat. Dívka je zoufalá a uplakaná, jsou na ní vidět následky přestálého traumatu, evidentně ji bolí chůze. David jí radí jít na policii. Poté, co se dozví, že první souloží byla dobrovolná, ji však odsoudí. Zdrčená dívka odchází za budoucími střelci, které vyprovokuje k masakru.

42. minuta 44. sekunda pořadu: Vzpomínka Tiny: nabídla střelcům, že natočí, jak zabijejí, a tím jim zajistí proslulost. Je vidět předchozí aktéry znásilnění, kteří si Tiny všimnou a vysmívají se jí. Ta nenávistně říká: „Zabít všechny. – Všechny je postřílejte.“ Následuje záběr střelby, první oběť – onen tmavovlasý mladík z úvodu – klesá, střelec se směje. Následují záběry nastalého zmatku a prchajících lidí, střelby. Zasažení lidé klesají. Tyto scény jsou bez detailů, ukazují zejména všeobecný chaos a radost střelce ze zabíjení, případně jeho nenávistný výraz, vidět je i zděšenou Tinu. Výstřely kosí další lidi, střelci se smějí, dívka vyděšeně prchá, padá, před očima se jí na okamžik mihne zakrvácená tvář jedné z obětí. Schovává se, zahlédne jinou mrtvolu se zakrvácenými ústy, následuje postřelení strážného, ten se drží za prostřelené břicho, je vidět krvavou ruku, mrtvá těla. Rozveselení střelci se spolu rozloučí obětím a zabijí se (mimo záběr, je pouze slyšet dva výstřely), dívka schovaná za rohem s otevřenými ústy pláče. V detailu jsou vidět krevi potřísněné ruce dvou mrtvých, zakrvácený obličej mrtvého muže, zakrvácenou mrtvou ženu, postřeleného strážného, nařikající Tinu, to vše za doprovodu melancholické hudby.

Žalobce se k oznámení o zahájení řízení vyjádřil dne 22.9.2011, přičemž obsah jeho vyjádření byl totožný s obsahem žalobních námitek (vyjma úvah o nepřiměřenosti pokuty).

Pokud jde o napadené rozhodnutí žalovaného, námitky žalobce předestřené ve vyjádření k oznámení o zahájení řízení byly v rozhodnutí vypořádány obdobnou argumentací jakou žalovaný uplatnil posléze ve vyjádření k žalobě, za těchto okolností soud z důvodu stručnosti opouští od reprodukce této části odůvodnění.

Samotné právní hodnocení z hlediska ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání koncentroval žalovaný do konstatování, že vytýkané scény jsou ztvárněny naturalisticky, jsou velmi realistické a psychické a fyzické násilí na obětech působí velmi věrohodně. Scény jsou vždy doprovázeny dramatickou hudbou v pozadí. Film obsahuje rozličné typy patologického chování a jednání, ať již se jednalo o násilí fyzického či psychického rázu, nebo absenci jakéhokoliv soucitu osob v roli agresora. Tvůrci filmu použili takové prostředky, které s maximální realističností zprostředkovávají emoce, úzkost a utrpení lidských bytostí. Zejména u dětských diváků mohou scény vyvolávat pocit strachu a úzkosti a mohou rovněž přispět ke snížení citlivosti dětských diváků při vnímání násilí. Žalovaný zdůraznil, že se děti – především s ohledem na svůj věk (zejména děti velmi nízkého věku, děti do dvanácti let věku), ale i řadu dalších okolností (například odlišný přístup dětí ke sledování pořadu; dítě se u vysílání pořadu může ocitnout zcela náhodně, například pouze u určité sekvence pořadu; odlišné rodinné a sociální zázemí dětí, kdy ne všichni rodiče či jiné osoby vysvětlují dítěti podstatu pořadu, případně konkrétní sekvence) – nemusí s obsahem filmu (pořadu) vypořádat ve vztahu k jeho celku. Dětský divák vnímá pouze naturalisticky zachycené násilí bez jakéhokoliv soucitu a utrpení. Starší děti a dospívající mohou pak podle žalovaného citlivě – s negativním dopadem – vnímat i kontextové souvislosti, kdy policisté, tedy osoby, které by měly hájit právo a sloužit k ochraně veřejnosti, přímo napomáhají násilným zločinům, přijímají za to výhody (zejména peněžní obnosy), a to opět bez jakéhokoliv projevu soucitu či lítosti, naopak za projevu radosti. To může u dětského a mladistvého diváka podpořit pocit beznaděje, kdy ani osoby speciálně určené k ochraně nejsou schopny v těžkých situacích pomoci. Zároveň je na příkladu těchto osob (policistů) ukázáno, že nemá smysl se zločinem bojovat, výhodnější je naopak jej podporovat. Stejně tak v případě scény o znásilnění a mučení ženy je na příkladě jednoho ze zločinců dětskému a mladistvému divákovi předkládáno, že loajalita ke skupině (ačkoliv páchající očividné zlo) je důležitější, než pomoc trýzněnému (jeden ze zločinců působí po celou dobu nejistě a neskrývá rovněž otřes z užitých praktik, nicméně vůbec nezakročí a ženě nikterak nepomůže). Všechny tyto faktory mohou mít negativní dopad na psychiku dětského a mladistvého diváka, ať už v něm vyvolávají úzkost a beznaděj, nebo jsou mu špatným příkladem chování.

Co se týče splnění podmínky předchozího upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání, žalovaný poukázal na rozhodnutí, jímž žalobci uložil pokutu za odvysílání pořadu „Odložené případy“ (viz výše), a konstatoval, že žalobce si musel být na základě tohoto předchozího uložení sankce vědom, že scény a prvky objevující se ve filmu Kajínek není možné odvysílat v zákonem vymezené době od 6:00 hodin do 22:00 hodin. Žalobci muselo být zřejmé, že scény zobrazující násilí (střelbu, mučení) či osoby mu vystavené, dále krvavé stopy a zkrvavená těla a prvky podporující atmosféru strachu (zvukové efekty, temná hudba, lidé pod vlivem strachu a utrpení volající o pomoc, nařikající či snažící se zachránit), respektive pořad tyto prvky obsahující, není v souladu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Jestliže pak byla žalobci uložena pokuta za scény s identickými prvky, které představovaly pouhé vzpomínky a náznaky dění v minulosti, pak v souladu nejen s výkladovým argumentem a *minor ad maius*, ale i na základě běžné úvahy muselo být žalobci zřejmé, že scény ve filmu Kajínek, byly-li natočeny realisticky a detailně (tedy jasněji a propracovaněji než v pořadu série „Odložené případy“), budou hodnoceny jako scény v rozporu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (podle ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu

správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen s.ř.s.). Přitom dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**. Vedly ho k tomu následující důvody:

Městský soud v Praze se nejprve zabýval žalobní námitkou směřující k tomu, že nebyl naplněn předpoklad pro uložení sankce, neboť žalobce nebyl na jednání, jež mu je rozhodnutím o uložení pokuty vytýkáno, předem upozorněn podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání.

Podle tohoto ustanovení platí, že jestliže provozovatel vysílání a provozovatel převzatého vysílání porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo podmínky udělené licence, upozorní jej Rada na porušení tohoto zákona a stanoví mu lhůtu k nápravě. Podle § 59 odst. 3 zákona o vysílání platí, že dojde-li k nápravě ve stanovené lhůtě, Rada sankci neuloží.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 3.4.2012, č.j. 6 As 26/2010-101, *k porušení povinnosti podle zákona o vysílání, stejně jako k jiným porušením povinností veřejnoprávních, ale i soukromoprávních, dojde jednáním příslušné povinné osoby (provozovatele). Tato jednání lze v konkrétním případě popsat na základě konkrétních znaků (mechanismu jednání, jeho okolností, následků atd.), kterými se projevilo ve vnějším světě a stalo se jedinečným a nezaměnitelným, a tím se odlišilo se od skutků jiných. Má-li být určité jednání sankcionováno až poté, co selže pokus o nápravu, musí akt regulátora, kterým vyzývá provozovatele k nápravě, dostatečně konkrétně a s jinými skutky nezaměnitelně popsat závadné jednání provozovatele a identifikovat takové jeho konkrétní skutkové znaky, které jej vedou k závěru, že jím byla porušena určitá povinnost podle zákona o vysílání. Znamená to tedy, že aby § 59 odst. 1 až 3 citovaného zákona plnily svůj účel, musí provozovatel v případech, kdy se mají tato ustanovení uplatnit, dostat reálnou možnost ke zjednání nápravy. K tomu je v první řadě třeba, aby v upozornění podle odstavce 1 zmíněného paragrafu bylo příslušné jednání provozovatele dostatečně konkrétně a jednoznačně skutkově popsáno a vymezeno a aby upozornění obsahovalo i dostatečně přezkoumatelnou právní úvahu o tom, jakou povinnost měl provozovatel porušit. Teprve dostane-li se provozovateli takového upozornění, lze jej za opakované jednání vykazující v podstatných rysech znaky jako to, na jehož závadnost byl upozorněn, sankcionovat. Znamená to mimo jiné, že upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání nemůže mít toliko obecně preventivní povahu (např. varování, že nelze vysílat sponzorské vzkazy, které by obsahově měly charakter reklamy). Upozornění podle uvedeného ustanovení je účinné toliko vůči danému konkrétnímu provozovateli, kterému bylo adresováno, a vůči ostatním provozovatelům může působit nanejvýš jako jistý signál regulátora o jím uplatňované správní praxi. Uvedená úvaha neznamena, že jednání, na jehož závadnost byl provozovatel upozorněn, a další jednání, za něž je již sankcionován, musí být ve všech skutkových aspektech totožná. To by nepochybně vedlo k faktické nemožnosti sankcionovat řadu skutků ve své podstatě obdobných, avšak lišících se od sebe drobnými, nevýznamnými nuancemi (např. vícero obsahově shodných či jen nevýznamně odlišných verzí téhož reklamního spotu vysílaných v různých časech, lišících se sice například určitým grafickým, dějovým nebo jiným dílčím aspektem, ale ve svém celkovém vyznění a působení na diváka velmi podobných). Něco takového by odporovalo smyslu a účelu zákona a umožňovalo jeho snadné obcházení, což nelze připustit.*

Na druhé straně povaha rozhlasového a televizního vysílání vyžaduje, aby upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání bylo účinné vskutku pouze ve vztahu k takovým navazujícím jednáním, která jsou ve všech podstatných rysech obdobou toho, na jehož závadnost byl provozovatel upozorněn, a o nichž si tedy provozovatel jako profesionál v oboru rozhlasového či televizního vysílání může a musí být jist, že by – stejně jako jednání, na jehož závadnost byl upozorněn – byla regulátorem hodnocena jako závadová. Důvodem pro takový výklad je vysoce variabilní, pestrý, kreativní a jen málo typizovaný obsah rozhlasového

a televizního vysílání, zejména pak těch jeho částí, jež jsou svojí podstatou tvůrčím dílem v pravém slova smyslu (uměleckým výtvořem, reportáží, zábavným pořadem atd.), ve spojení s ústavním požadavkem zajištění co možná nejširší svobody projevu. Příliš restriktivní postup by hrozil předběžnou autocenzurou provozovatelů v obavě ze sankcí ze strany regulátora, a tedy by se dostával do rozporu se zákazem cenzury podle čl. 17 odst. 3 Listiny. Pokud by se např. upozornění, že erotické scény [ty nelze zaměňovat s vysíláním pornografie, jež lze za splnění některých dalších podmínek postihnout i bez předchozího upozornění na základě § 32 odst. 1 písm. e) zákona o vysílání ve spojení s jeho § 59 odst. 4] vysílané v určitém konkrétním filmu mezi 6:00 a 22:00 hod. mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých (třeba proto, že byly příliš explicitní), mělo vztahovat na jakékoli jiné erotické scény v jiných podobných filmech, mohl by provozovatel ve strachu z postihu za porušení povinnosti podle § 32 odst. 1 písm. e) citovaného zákona být sám na sebe příliš restriktivní. Ve svém důsledku by tak mohl nežádoucím způsobem omezit tvůrčí svobodu, neboť jejím omezením, byť nepřímým, je i restrikce přístupu tvůrčích děl určitého charakteru (zde těch, jež obsahují erotické scény) na trh takových děl, jehož významnou součástí nepochybně je i televizní vysílání.“

Funkce upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání je tedy ve vztahu k provozovateli televizního vysílání preventivní, nikoliv primárně sankční. V případě, kdy jde o porušení zákona, jež svými účinky v čase trvá, má upozornění za cíl odstranit závadný stav, pokud jde o porušení povinnosti, jehož účinky pomíjejí okamžikem, kdy k porušení povinnosti došlo, má upozornění umožnit provozovateli do budoucna rozpoznat obdobná potenciálně protiprávní jednání a těchto jednání se vyvarovat. Z této funkce ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání vyplývá, že uložit sankci lze pouze za taková porušení povinnosti, jež jsou „kryta“ předcházejícím upozorněním, tedy pouze za taková porušení povinnosti, u nichž je zjevné, že provozovatel vysílání na preventivní funkci upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání nereflektoval. Požadavek, aby byla sankcionována jen taková porušení povinností podle zákona o vysílání, která následují po předchozím upozornění na jednání vykazující ve všech podstatných rysech obdobné znaky, jako to, za něž má být uložena sankce, je zároveň ve vztahu k provozovateli vysílání uplatněním principu právní jistoty ve správním trestání. V něm je nezbytné, aby ten, kdo má být potrestán, mohl předem vědět s dostatečnou mírou jistoty, jaké konkrétní jeho jednání bude posouzeno jako protizákonné a trestáno (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, čj. 2 Afs 176/2006-96, č. 1258/2007 Sb. NSS, bod 27).

Funkci upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání může přitom hrát i pravomocné uložení sankce za typově obdobné jednání (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.2.2010, č.j. 6 As 17/2009-94).

Pro posouzení věci v projednávaném případě je rozhodující, zda a do jaké míry porušení povinností podle zákona o vysílání, jež bylo předmětem uložení sankce v případě pořadu ze série „Odložené případy“, vykazovalo ve všech podstatných rysech obdobné znaky, jako jednání, jež bylo žalobci vytýkáno v souvislosti s odvysíláním filmu Kajíněk.

Městský soud v Praze při posouzení této otázky vyšel z toho, že v případě kinematografického díla žánru kriminální thriller jde o jedinečné autorské dílo, jež z povahy věci nemůže mít právě pro svou autorskou povahu naprostý skutkový pandán. Je vyloučeno, aby existovalo obdobné umělecké dílo, jež bude svým obsahem (řazením scén, volbou uměleckých prostředků, základním poselstvím apod.) identické. To však podle názoru Městského soudu v Praze neznamená, že by ze sankčního dosahu zákona o vysílání pro tuto svou vlastnost měla být filmová díla vyloučena s výjimkou případů, kdy dojde k jejich opakovanému vysílání týměž provozovatelem. Jak vyplývá z výše citovaného závěru

rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, podstatná shoda neznamená, že jednání, na jehož závadnost byl provozovatel upozorněn, a další jednání, za něž je již sankcionován, musí být ve všech skutkových aspektech totožné. Postačí typová obdobnost závadného jednání, přičemž ve vztahu k jednání naplňujícímu znaky porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání Nejvyšší správní soud vyžaduje, aby tato typová obdoba byla dána dostatečně konkrétními znaky.

Podle ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání je provozovatel vysílání povinen nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Základní typovou obdobnost bude vykazovat jednání, jež spočívá v uvedení pořadu ve vymezené době (o vysílacím času pořadu Kajínek není sporu), přičemž obsahem pořadu budou takové scény, jež mohou ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých obdobným způsobem (obdobným ve smyslu shody v podstatných rysech), jako se tak stalo již dříve v pořadu, na jehož závadnost byl provozovatel vysílání upozorněn. Tato shoda v podstatných rysech v případě audiovizuálních děl bude zpravidla vyplývat ze způsobu ztvárnění scén takové dílo tvořících. Má-li pak být závěr dostatečně konkrétní, musí vycházet z dostatečně konkrétního a přiměřeně podrobného rozboru jednotlivých scén. Městský soud v Praze sdílí závěr žalovaného, že mezi scénami, jež byly předmětem předchozího rozhodnutí, které v dané věci plní funkci upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání, a scénami, jež vytýká žalobci v napadeném rozhodnutí, taková obdoba v podstatných rysech existuje.

Již sám námět, ale především konkrétní zpracování, jež je zachyceno v podrobných popisech jednotlivých scén jak pořadu ze série „Odložené případy“, tak pořadu Kajínek, je především co do volby scénických, výtvarných, hudebních, zvukových a podobných prostředků, u obou pořadů obdobné. V obou případech část vytýkaných scén představuje naturalisticky ztvárněné zabití za pomoci střelné zbraně, při němž je více či méně detailně zobrazováno zasažení obětí (zásahy těl, zobrazení krvácejících ran, tělesné reakce na zásah střelou) a obdobným způsobem jsou zachyceny též jejich duševní reakce (strach, panika, úzkost, bezvýchodnost situace). Zároveň v obou případech scény zachycují obdobnými výrazovými prostředky chlad a bezcitnost útočníků. Podstatnou shodu lze též shledat i u zobrazení sexuálního násilí – podstatou vytýkaných scén je násilné jednání vůči bezmocné ženě, které vrcholí jejím znásilněním. Jakkoliv v případě této scény nelze shledat shodu v průběhu děje, podstatný rysem, jenž je shodný, je právě zobrazení sexuálního násilí jako extrémně ponižujícího a zraňujícího jednání. Přitom je třeba souhlasit se žalovaným, že jak scény zachycující střelbu, tak především scény zobrazující (naznačující) sexuální násilí, jsou v případě série „Odložené případy“ co do celkového vyznění umírněnější, v případě sexuálního násilí nešlo o explicitní zobrazení, skutečný rozsah události je zřejmý z následného psychického rozpoložení oběti. Byly-li i takové scény shledány jako potenciálně ohrožující vývoj dětí a mladistvých, o to spíše by mělo být provozovateli vysílání jako profesionálové v oboru zřejmé, že odvysílání zcela explicitního a naturalistického ztvárnění obdobného námětu bude žalovaným považováno rovněž za deliktní jednání. V posuzovaném případě nejde o situaci, na niž poukazuje citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, tedy že by byl žalobce nucen k jakési předběžné cenzuře, resp. domýšlení, co vše by mohlo být potenciálně závadným obsahem vysílání. Žalovaný nevytýkal žalobci, že odvysílal pořad, jenž obsahoval blíže nevymezené násilné scény obsahující střelbu či mučení se sexuálním podtextem. Obsahem napadeného rozhodnutí je porovnání konkrétních scén a jejich možného negativního dopadu na dětského či mladistvého diváka. Typová obdoba těchto scén je dostatečná natolik, aby provozovatel televizního vysílání byl schopen rozlišit jejich závadný potenciál i při zohlednění toho, že jde o rozdílná díla, rozdílný žánr apod.

Co se týče druhé žalobní námitky – námitky nesprávného posouzení věci, je třeba zdůraznit, že žalobce byl postižen za porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Podle tohoto ustanovení je provozovatel vysílání povinen nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Žalobce nepolemizuje s hodnocením vytýkaných scén, jak mohou být vnímány dětským či mladistvým divákem samy o sobě, tedy že samy o sobě mohou pro svou drastičnost být potenciálně ohrožující, poukazuje však na kontextuální okolnosti a nutnost přihlédnout k času odvysílání pořadu.

Základní námitka žalobce směřuje vůči, jak žalobce konstatuje, nepřipustnému paušálnímu závěru žalovaného, že nelze připustit žádné vysílání „se závadným“ obsahem před 22. hodinou, aniž je přihlédnuto ke konkrétnímu času odvysílání pořadu a celkovému vyznění pořadu. Tuto námitku Městský soud v Praze neshledal důvodnou. Lze souhlasit se žalovaným, že povinnost zakotvená v ustanovení § 32 odst. 1 písm. g), zejména pokud jde o časové rozmezí, je absolutní, nelze ji tedy relativizovat ani okolnostmi, na něž poukazuje žalobce. K porušení této povinnosti dojde vždy, pokud je pořad, který může způsobit ohrožení chráněných zájmů, ve vymezeném časovém rozmezí odvysílán. Žalobce oprávněně poukazuje na to, že čas odvysílání pořadu může hrát roli při úvaze, zda porušením povinnosti podle § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání byla naplněna i materiální stránka správního deliktu. Tento závěr lze vyvodit mj. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 8 As 79/2010, na který žalobce odkázal. Konkrétní okolnosti posuzované věci však aplikaci tohoto kritéria vylučují. Skutkový rámec věci, v níž bylo rozhodnuto shora uvedeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu, se zásadně liší od nyní posuzované věci. Stručně lze připomenout, že přes odvysílání Nejvyšším správním soudem hodnoceného pořadu krátce před desátou hodinou večerní bylo v uvedené věci vzhledem ke kvalitě a množství sporných záběrů shledáno porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. V nyní posuzované věci ovšem byl pořad odvysílán v časném večerním čase, který zjevně není blízký desáté hodině večerní. V zákonem chráněném časovém rozmezí byla odvysílána podstatná část pořadu, jednotlivé scény, které vedly k závěru o schopnosti pořadu případně ohrozit vývoj dětí a mladistvých, se v pořadu vyskytovaly cca v první půlhodině. Vysílací čas od 20:00, resp. v případě žalobce od 20:20, je hlavním vysílacím časem, v němž nelze předpokládat, že by zejména cílová skupina chráněných diváků nebyla obvykle přítomna před obrazovkou. Doba vysílání posuzovaného pořadu tedy nemohla v kontextu nyní řešené věci vyústit v závěr o nenaplnění znaků předmětného deliktu, resp. že čas vysílání byl okolností, k níž žalovaný správně neopomněl ve svém rozhodnutí přihlédnout.

Městský soud v Praze rovněž nesdílí námitky žalobce, jež směřují na nutnost posouzení vytýkaných scén v kontextu celého díla a na zohlednění jejich uměleckého ztvárnění. Pokud jde o umělecké ztvárnění jednotlivých scén, lze konstatovat, že dospělému divákovi, při zohlednění celého děje filmu, je patrně zřejmé, že jde o vzpomínky postav filmu, resp. že jde o retrospektivy osvětlující děj předcházející hlavnímu tématu filmu. Jiné umělecky stylizační prostředky však v případě vytýkaných scén užity, snad s výjimkou úvodní vytýkané scény (jež však i tak byla dostatečně naturalistická), nebyly. Jak scéna vraždy mužů v automobilu, tak především scéna mučení a znásilnění ženy je zpracována zcela syrově a naturalisticky, volba uměleckých prostředků tedy neumenšuje, neoslabuje potenciálně ohrožující obsah těchto scén. Jde přitom o scény s relativně dlouhou stopáží, jež líčí tu kterou násilnou událost důsledně chronologicky. I tato volba výrazového prostředku spíše posiluje drastické vyznění příslušných scén, než aby je umenšovala. Míra surovosti vytýkaných scén může být, bez ohledu na kontext filmu, nepřijemná i dospělému divákovi, který je přitom nadán schopností takové scény přiměřeně zpracovat. V tomto ohledu je lichá i námitka žalobce, že význam vytýkaných scén je vysvětlen v dalším kontextu filmu, že

páchané zlo je jednoznačně odsouzeno. Je třeba přihlédnout k tomu, že vytýkaný správní delikt je deliktem založeným na jednání, které se týká pořadů a upoutávek, které „*by mohly ohrozit*“ fyzický, psychický nebo mravní vývoj mladistvých, tedy postačí takové ztvárnění pořadu, u něhož existuje riziko ohrožení. Žalovaný logickým a dostatečně uvážlivým způsobem zhodnotil charakter odvysílaného předmětného pořadu z hlediska ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, a správně vzal v úvahu, že umělecký charakter snímku je co do skutku právně bezvýznamný. Žalovaný zcela v souladu se smyslem ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona konstatoval i to, co již vyslovila judikatura správních soudů, že totiž prvotním účelem ochrany dle citovaného zákonného ustanovení je zájem na ochraně dětí a mladistvých. Městský soud v Praze (na tomto místě lze poukázat i např. na žalovaným zmiňovaný rozsudek ze dne 3.2.2010, č.j. 9 Ca 184/2009-44) opakovaně konstatoval, že je při hodnocení pořadu nutno zohlednit tzv. fragmentární diváctví dětí a mladistvých, tzn., že děti se mohou ocitnout u televizní obrazovky při sledování pořadu v jakékoli jeho fázi, přičemž určité sekvence pořadu jsou natolik ořesné, že nelze spoléhat na zázemí dítěte, zejména při odlišnosti rodinného a sociálního zázemí dětí. V posuzované věci je nutno, jak již bylo naznačeno, přihlédnout i k tomu, že „zvladatelnost“ vytýkaných scén je náročná i pro dospělého diváka. Nezbytnost ochrany dětí i mladistvých je dána tím, že si tato chráněná skupina diváků pro svůj stupeň psychického a mravního vývoje působení zla uvědomuje právě v oné surově podané naturalistické podobě. Mladiství pak i v relativně jednoduchých vizuálních souvislostech, kdy scény surového násilí doprovází scény cynického potěšení z utrpení druhých či scény naznačující zistný motiv těch, kteří by měli být těmi, kdo násilí zabrání. Obtížnost uchopení těchto scén v mysli diváka ostatně naznačil i sám žalobce už samotným poukazem na jejich nutné kontextuální vnímání v rámci děje celého filmu. Lze souhlasit též se žalovaným, že žánr filmu (kriminální thriller) ostatně i dle oficiálního distribučního textu neměl ambice usilující o hlubokou uměleckou reflexi společensky závažných témat. Nelze tedy dospět k závěru, že by si dětský divák (či mladistvý) odnášel po shlédnutí filmu či jeho jednotlivých scén historické či umělecké poznatky, jež by mu umožnily rozsáhlou reflexi spatřených scén.

Neobstojí ani námitka žalobce, že přístup žalovaného by vedl k nebezpečí předběžné cenzury, neboť by nebylo možné odvysílat před 22. hodinou žádný pořad poukazující na závažné negativní společenské jevy (organizovaný zločin, jeho prorůstání do policie a orgánů státní správy, korupce). Taková námitka je zcela neopodstatněná, neboť předmětem vytýkaných scén nebylo zobrazení těchto negativních jevů samo o sobě, respektive jakákoliv výpověď o existenci těchto jevů, srovnatelná například s reportáží apod. Předmětem vytýkaných scén bylo hrubé, syrové násilí, jež sice bylo motivováno, jak vyplývá z kontextu filmu, účastí na organizovaném zločinu, bylo projevem, konečným důsledkem, korupce, spolupráce policie a organizovaného zločinu, ale stálo šlo o extrémně násilné scény, jejichž hodnotové vyžnění bylo ambivalentní.

Ani kontext celého díla, ani čas vysílání tedy podle názoru Městského soudu v Praze v posuzované věci nemohou mít vliv na posouzení vytýkaných scén z hlediska porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Městský soud v Praze proto shledal žalobní námitky nedůvodnými.

Co se týče návrhu žalobce, aby soud přistoupil k moderaci uložené pokuty, je třeba poukázat na to, že žalobce jako důvod nepřiměřenosti uložené pokuty uvádí tytéž námitky, jež byly námitkami, z nichž dovozoval nezákonnost rozhodnutí. Za situace, kdy tyto námitky nebyly shledány důvodnými, soud nenalézá ani prostoru pro úvahu podle ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s., tedy přistoupit k moderaci uložené pokuty na základě týchž námitek. Soud v této souvislosti připomíná, že při přezkoumávání rozhodnutí, jímž byla uložena pokuta za

správní delikt, nehodnotí spravedlivost pokuty, nýbrž pouze zkoumá, zda byly splněny podmínky pro její uložení, zda správní orgán srozumitelně odůvodnil její výši zvolenou ze zákonného rozmezí a zda celkově dbal mezi správního uvážení stanovených mu zákonem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.12.2005, č.j. 4 As 47/2004-87). Žalobce neuvedl žádné jiné konkrétní důvody pro závěr, že pokuta byla uložena v nepřiměřené výši, než důvody, jež byly obsahem žalobních námitek a jež byly shledány nedůvodnými. Přihlédne-li soud k tomu, že preventivní úloha postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci, ale postih musí mít sílu odradit od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností, pak tento účinek může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i represivní složku. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal. Moderační právo soudu upravené v § 78 odst. 2 s. ř. s., tj. možnost upustit od potrestání či snížení postihu, má proto místo toliko tam, kde jde o postih zjevně nepřiměřený (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č.j. 10 Ca 250/2003-48, publikovaný pod č. 560/2005 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že horní hranice výměry pokuty za vytýkaný správní delikt činí podle ustanovení § 60 odst. 3 písm. d) 10.000.000,- Kč, pokuta uložená ve výši 2,5 % možného maximálního postihu se za těchto okolností nejví zjevně nepřiměřenou.

S ohledem na výše uvedené proto soud žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Nákladový výrok je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému pak v řízení žádné náklady podle ustanovení § 57 odst. 1 s. ř. s. nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. listopadu 2013

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Brabcová